

vi sige nej til union, men sige ja til et praktisk, bredt samarbejde, som muliggør et udvidet EU. Og det, vi skal vurdere, er, hvad der sker i øjeblikket.

Lad mig nævne to foreteelser, som i denne sammenhæng er af vigtighed. Det er kun den ene, som direkte har noget med debatten at gøre, men lad mig alligevel nævne den anden. Det er ØMU-projektet, som i virkeligheden formentlig har større konsekvenser end Amsterdamtraktaten, og som træder i kraft fra den 1. januar 1999. Det skal vi ikke snakke om i dag, men jeg vil godt nævne det, for det er nemlig udtryk for en dybdeintegration, der vil få vidtgående konsekvenser, hvis den kommer på skinner og ikke bryder sammen på grund af indre modsætninger.

Det andet er selve Traktaten, og der er specielt mere union i denne traktat på det retlige område. Man kan lide det eller ej, men det er der. Der er overførsel af kompetence til den såkaldte søjle 1, som man kalder det i EU-teknokratisprog, og det er der også i det, man kalder retssøjle 3, altså politisamarbejde og straffesamarbejde, hvor man – om jeg så må sige – lægger skinner til en yderligere integration på det område. På hele det retlige område er der i denne traktat mere union. Man kan lide det eller ej, men vi kan ikke lide det, og det er en hovedårsag til, at vi anbefaler et nej ved folkeafstemningen. Der er også mere union i kompetencefordelingen, der er mere magt til Europa-Parlamentet, der er mere magt til Kommissionen, der er mere magt til Domstolen, og det er vi heller ikke tilhængere af.

Amsterdamtraktaten skulle være forudsætningen for udvidelsen mod øst; men i virkeligheden er de fleste udmærket klar over, at den nye traktat ikke lever op til de forudsætninger, den burde leve op til. Det er nu traktatfæstet, at man kun kan optage fem øst- og centraleuropæiske lande, som der er sat navn på, og forhandlingerne er gået i gang. Men det, man hermed legitimerer og legaliserer, er et nyt socialt skel i Østeuropa – ikke det skel mellem øst og vest, som vi kendte frem til 1989, men et skel mellem de østeuropæiske lande, der kommer med på toget i første omgang, og de lande, der måske kommer med på et senere tog eller måske overhovedet ikke kommer med. Det får vidtgående konsekvenser for de pågældende landes økonomiske udvikling, for den måde, EU laver strukturpolitik på, favoriserer de lande, der kommer med i første omgang. Land-

brugspolitikken vil favorisere disse lande, og udenlandske investeringer vil primært gå til de lande, der kommer med i første omgang. De resterende kan måske komme med, men de er sat agterud, og det er dybt problematisk.

Efter min vurdering er det en historisk fejl, at man traktatfæster denne nye skillelinje i Østeuropa. Hvis det var økonomiske argumenter, hvis det var markedsadgang, der var begrundelsen for udvidelsen, ville der være logik i det. Hvis det er økonomi, det handler om, er det logisk, men hvis man tænker på sikkerhedspolitik, er det altafgørende, at der bliver tale om en proces, hvor alle får reelle muligheder for at være med.

Der er mange debatter om konsekvenserne, hvis det bliver et nej, og jeg synes, der er et déjà-vu over den diskussion. Når jeg hører argumenterne fra tilhængerside her i salen i dag, men ikke mindst på de mange møder, der afholdes – jeg har været til mange, jeg skal også til mange senere, og det er jo her, debatten foregår – er det i virkeligheden de samme synspunkter, som vi hørte før den 2. juni 1992: hvis det bliver et nej, vil det hele bryde sammen. Danmark vil blive isoleret, vi vil få økonomiske vanskeligheder, Europa vil falde fra hinanden, og udvidelsen vil ikke blive til noget. Vi kan udmale hele spektret af argumenter, der bliver kørt i marken.

Men jeg vil opfordre alle til at spise brød til. Vi har en afstemning om en traktat, og her skal den enkelte dansker vurdere: Er denne traktat god nok med hensyn til de behov, man mener, det europæiske samarbejde skal dække? Mener man, at traktaten er god, siger man ja, men mener man, at traktaten er dårlig, siger man nej. Det er det enkle valg for den enkelte, og i den sammenhæng skal det siges, at hvis det bliver et nej, er der naturligvis forhandlingsmuligheder efterfølgende. Der er ingen på nejsiden, der kan sige: Det vil gå sådan og sådan og sådan, hvis det bliver et nej; men der er altså heller ingen på jasiden, der vil kunne sige: Det vil gå sådan og sådan og sådan, hvis det bliver et ja. Lige gyldigt om det bliver et ja eller nej, vil der være nogle usikre ting, man kan operere ud fra.

Før 1992 havde vi nogle forestillinger om, hvad der ville ske ved et nej, men ingen af os kunne dengang vide, hvad der faktisk ville ske. Der kom nogle helt nye bolde i luften. Der blev skabt en helt ny proces, en ny, demokratisk diskussion, som var fuldstændig uventet for os alle sammen. Nye muligheder opstod, og naturlig-